

Biskop Tor Singsaas

**Visitas Vera, Vuku, Vinne og
Stiklestad sokn**

**30. september – 4. oktober
2015**

**Visitasforedrag
søndag 4. oktober 2015**

1 Innledning.

Takk for gode dager her i Verdal. Det har vært givende og lærerikt.

Det har vært helt spesielt at vi under visitasen har vært så mye samlet omkring bibeltekster, salmer og bønn. Takk til dere sokneprestene og kantorene for at dere har ledet morgenbønn, middagsbønn og kveldsbønn i fire av kirkene - først morgenbønn i Vinne kirke, så middagsbønn i Verdalsøra kapell, deretter aftensang i Vuku kirke, og til sist middagsbønn i Vera kirke. Dette har jeg ikke opplevd før under visitas. Visitasen ble på denne måten omkranset og innringet av Guds ord og bønn som har båret oss gjennom de mange møtene vi har hatt disse dagene. Vi har hilst på svært mange mennesker. Vi har holdt fram at Kristus alltid står ved siden av vårt medmenneske når vi møtes, - og underlig nok står han også ved siden av deg og meg når et medmenneske står overfor oss. Kristus holder omkring oss begge og er den som sørger for at vi fornekter at vi vekselvis holder hverandres liv mellom hendene. Og han utfordrer oss til å være gode og barmhjertige mot hverandre, - «å stell` pent med kvarand`er», som vi sier her i Trøndelag.

Vi har fått besøkt alle kirkene i Verdal under visitasen, - og i den siste kirken, selveste katedralen, Stiklestad kirke har vi i dag feiret visitasgudstjeneste. En stor takk også for det vi fikk dele her.

Kirkehuset er «helligstedet».

I Verdal betyr kirkene svært mye for folk. Dere har 5 kirkehus som alle har sitt særpreg. De er vakre. Og de er sentrale i soknets bevissthet. Jeg har merket en sterk tilhørighet hos mange til «sitt» kirkehus. «Jeg er døpt i Vuku kirke. Jeg er konfirmert og gift i Vinne. Vi har døpt alle våre i Verdalsøra kapell. Sleкта vår har gravsted på Stiklestad kirkegård.»

Jeg tror at kirkene som «helligsteder» i framtida vil få stadig større vekt for mange. Vi trenger steder som er «annerledes» og som er bærer av påminnelsen om «det hellige» i tilværelsen. Slik blir vi og påmint om at vi mennesker er medsendt «en hellighet» som vi har inni oss som beskyttelse i livet. Alle mennesker er vi «katedraler» med rom fylt av hellighet. Vi er ukrenkelige. Men vi har behov for «helligsteder» hvor vi kan åpne opp dørene i våre egne «hellige» rom i vår katedral. Det er det som skjer når vi er i Vuku, Vinne, Vera kirker, Verdalsøra kapell, - og Stiklestad kirke, - som er «helligstedet» med en helt særlig tyngde for alle i bygda, og langt, langt utover. Jeg mener tida er kommet for å løfte fram Stiklestad kirke som «helligstedet» som en stadig påminnelse om hvor Olav den hellige falt. Jorda her tok imot hans blod. Slik ble Olav en «Kristus-imitator» på Stiklestad. Slik er Stiklestad Olavs Golgata. Det var på denne måten en skapte helgener i middelalderen, - de hellige mennesker. De fikk sin identitet og kraft tildelt fra Kristus. Olav «herma» etter Kristus, som vi sier på trøndersk. Stiklestad kirke og slagstedet på Stiklestad er således et pilegrimsmål i seg selv. Pilegrimen kan komme hit, stoppe her, bli her, eller vandre videre til Nidarosdomen - eller komme hit etter at hun/han har besøkt «Kristkirka» i Nidaros/Trondheim. «Olavssteinen» ligger i alteret, - som en påminnelse om stedet der Olav utåndet. Det er løfterikt at en nå står foran realiseringen av et permanent Pilegrimssenter som vil gjøre det mulig å arbeide bevisst med Stiklestad som pilegrimsmål, - med egen teologisk og historisk begrunnelse. Det er noe langt mer enn et stoppested på veien til et annet endelig

pilegrimsmål. Nidaros biskop og Nidaros bispedømmeråd ser det som en viktig oppgave å være med på å gi styrke til tankene om Stiklestad som eget pilegrimsmål. Men hele denne tenkningen har selvsagt sammenhengen mellom Nidaros og Stiklestad som bærende og forpliktende forutsetning.

Dagene under visitasen ble fylt av mer enn vi ventet og ønsket, - av vann! Det voldsomme regnet fra «ekstremværet» «Roar» førte til overfylte bekker og oversvømte jorder, og ei flomstor Verdalselv som stoppet opp ferdsel og hverdagsliv. Når en storm får eget navn, da er det bare å legge alt annet til side. «Roar» hadde med seg vannmengder som flommet over oss i timer. Og vi undres over hva dette været som synes å bli mer og mer intenst kommer av? Oftere og oftere kommer det. 100-årsflom heter det innimellom når flommen er stor og voldsom. Det er sjeldent det inntreffer. Men er det slik at det som før var 100-årsflom, mer og mer blir 20-årsflom. De vanvittig store flommene er hyppigere. Hva kan det komme av? Og vi tenker uvilkårlig på klimaendringene som er udiskutable. Menneskeskapte. Når vi griper inn i naturens finstemte orden uten å vite hva en gjør, da er det fare på ferde. Vi har tuklet med naturen. Og konsekvensene melder seg. For en tid kan flere av oss bli «klimaflyktninger», også her lokalt. Vi må forlate heimene våre.

Det påminner oss om den store flyktingestrømmen som vi nå har oppover i Europa fra Midtøsten og Afrika. En folkevandring kan vi og kalle det. Hvilke ord vi bruker innvirker på måten vi tenker om dem på. I historisk tid har det stadig vært folkevandringer på ulike steder i verden. Nå opplever Europa det igjen. På 1800-tallet var det folkevandring fra Norge til Amerika. Mange også her fra Verdalen. Vi kunne vel også kalle dem flyktninger. For det var umulig å bo her og se for seg en framtid for seg og sine. Utvandring fra Norge har vi helst kalt det. Emigranter eller imigranter, alt etter om vi dro eller kom. Disse ordene er egentlig for akademiske og distanserte. De kan skjule fortvilelsen som måtte ligge bak at en måtte forlate det stedet en helst ville fortsette å leve. Ett er sikkert; de som flykter gjør det fordi det er umulig å leve der de bor. Slik har det alltid vært. De må forlate hjemmene sine på grunn av krig, sult, terror, forfølgelse. Det er rett og slett umulig å bo der. Noen av dem er og «klimaflyktninger». Jorda har ikke gitt mat på lange tider på grunn av tørke eller stadige voldsomme oversvømmelser. Alt dette er og en påminnelse om at vi mennesker bor på den samme kloden, vi puster i den samme luften, vi lever av det samme vannet. Vi hører sammen.

Jeg er takknemlig for den sterke frivillighetskulturen og dugnadsånden her i Verdalen. Den kommer til syne i så mange sammenhenger. Aller sterkest oppmerksomhet får den selvsagt under Olsokdagene på Stiklestad hvor flere hundre er engasjerte i «Spelet» og livet rundt det. Imponerende. Men dere er og trofaste mot de langt mindre synlige oppgaver som fordrer frivillige, - i lagsarbeid, - i formiddagstreffet, - i Lys våken og Tårnagenthelger for barna, - eller rett og slett et besøk til et enkelt menneske som trenger oppmuntring i hverdagen.

Jeg tror Verdalen er særdeles godt rustet til å ta imot flyktingene når de kommer hit til Midt-Norge i løpet av høsten og vinteren. Da blir vi bedt om å åpne våre hus og hjem og dører for å ta imot de som trenger medmennesker i nøden. Da er jeg ganske sikker på at dere her stiller opp med det beste dere har. Her er mye kjærlighet som ligger bevart i hender og

føtter og hjerter. Gud har lagt ut mellom oss kjærligheten som gjør at vi tar imot vår neste i nød.

2 Rapportert og visitasfokus.

Til visitasen er det utarbeidet oversiktelige og informative hovedrapporter. Sokneprestene Christine Waanders og Åse Marit Prestrud har i samråd med menighetsrådene ført i pennen en felles visitasberetning for den kirkelige virksomheten i soknene. Kirkeverge Gunnar Winther har skrevet fellesrådets etatsrapport om kirkene og kirkegårdene. Prost Nils Åge Aune har utarbeidet rapport fra sin kontorvisitas i soknene.

Disse rapportene har vært utgangspunkt for vårt arbeid under visitasen. Rapportene vil være en del av visitasprotokollen, og slik være en vesentlig del av grunnlaget for oppfølging etter visitasen. Rapportene tegner et godt bilde av situasjonen i dag og vil slik være viktige arbeidsredskap for menighetsrådene i det videre arbeid framover.

Rapportene har vært utgangspunkt for gode samtaler i rådene.

Hver visitasdag har også hatt sitt eget tema som har preget dagens program, møter og samtaler. Visitasdagenes temaer har vi også gitt innhold til visitasens gudstjenester. Slik har dagene her i Verdal også hatt en god liturgisk rytme og puls med rom for ettertanke.

Temaene har vært

- Møte
- Sårbarhet
- Fremtid
- Guds vilje

Visitasens rapporter og program vil følge visitasprotokollen.

3 Møte med menighetsrådene

I møte med rådene er det innledningsvis viktig å uttrykke en stor takk for det enkelte rådsmedlems engasjement for kirken i sitt lokalsamfunn, for den store innsatsen og trofastheten dere viser. Mange gir nå stafettspinnen videre, men flere har tatt gjenvalg og stiller seg til disposisjon for nye år.

Rådenes arbeid, engasjement og utfordringer er godt beskrevet i visitasens rapporter og dokumenterer mye godt arbeid. For detaljer henviser vi til rapportene.

Fra rapporten og fra møtet med menighetsrådene ønsker vi å stanse ved noen temaer:

- Kjærligheten til kirkene er sterk og det lokale engasjementet trofast. Kirkene er en del av folkets og bygdas liv. Kirkene er «kjerka vårres» - et sted å høre til og høre hjemme.
- Både rapporten og visitasen gjenspeiler et stort gudstjenesteengasjement og høy kvalitet i det arbeidet som nedlegges. På tross av dette har oppslutningen om de ordinære gudstjenestene over tid vært synkende. Her vil vi oppfordre prost,

sokneprester, menighetsråd og kirkeverge til å legge til rette for en større samtale hvor rådene sammen kan sette gudstjenesten i fokus. Denne samtalen må handle både om gudstjenesteinnhold, form og rytme. En må også gjennomtenke hvordan gudstjenestelivet skal ses i sammenheng i et område som forvalter Stiklestad som et nasjonalt ikon, samtidig som tilhørigheten til sin egen lokale kirke er sterk. Vi gjorde noen gode erfaringer med denne måten å arbeide på i møtet med menighetsrådene. Her var både de gamle og de nye menighetsrådene tilstede i samtalen om hva som er viktig for gudstjenestelivet i Verdal framover som helhet.

- I møte med synkende oppslutning om dåpen, registrerer vi med tilfredshet at det arbeides godt og systematisk med denne utfordringen i hele prostiet. Stiklestad kirke opplever stor pågang av familier som ønsker å døpe sine barn nettopp her. Dette er både gledelig og utfordrende. Vi vil derfor oppmuntre det arbeidet som gjøres for å finne en form som gir godt rom for å feire både dåp og nattverd i samme gudstjeneste. Et regelmessig tilbud om egne dåpsgudstjenester, kan også være et tiltak å vurdere.
- Både innenfor gudstjenestearbeidet og i det diakonale arbeidet registrerer vi med glede det sterke innslaget av frivillighet. Det handler om samarbeidet med Sanitetsforeningene og om bruken av frivillige i trosopplæring og i gudstjenestefeiring. Frivillighet handler om oppgaver og medansvar, om tilhørighet og engasjement. Men dypest sett handler det om å få lov å gi av seg selv og å være til for andre. Samtidig er det slik at frivillighet fordrer målbevisst rekruttering, skoling, administrering og ledelse. All ære til diakoner og prester, kateketer og trosopplærere som jobber godt med dette.
- Vi registrerer med glede at konfirmasjonen fortsatt står sterkt i soknene. Dette skyldes ikke minst et konfirmantarbeid preget av kvalitet og drevet av medarbeidere med høy motivasjon og stor dyktighet.

For å lykkes i vårt menighets- og gudstjenestearbeid, er det viktig å anerkjenne «Trønderkulturens kollektive fromhets- og trosuttrykk». Vi tror ikke bare en og en, men også sammen innenfor et fellesskap hvor vi har en sterk tilknytning slektsmessig og sosialt. Vi lever i «kollektiver» på ulikt vis - ikke bare i kirka, men også ute i samfunnet, i idrettslaget, i nabolaget, i de grupper og lag vi utfolder våre interesser og viktige gjøremål i livet. Der har vi personer som taler på vegne av oss i den gruppen eller laget vi tilhører. Vi søker tilhørighet til dette fellesskapet fordi det er dypt meningsfullt for oss. Og vi opplever det som tjenlig at det er en som taler på vegne av alle, for hele «kollektivet». Det er en som er utpekt til å sette ord på det som blir gjort, - som fortolker det som blir gjort, som på vegne av fellesskapet setter ord på de verdier som gjelder. I kirka er det presten som fungerer som «troskollektivets talsperson», som gir ord til vår felles tro,- og fremstår som fortolker av våre høyst ulike trospraksiser. I møte med et kollektivt trosuttrykk er det viktig å se og anerkjenne den tro og kjærlighet som ligger i engasjement for bygg og anlegg, i praktisk arbeid og «godt bakverk». I Trøndelag er kristen tro i mange sammenhenger lettere gjort enn sagt. I dette

ligger det også en stor utfordring i å anerkjenne de praktiske trosuttrykk og forløse og gi rom for en kjærlighet og tilhørighet som sitter dypt. Det ligger «mye ekte kjærlighet» gjemt i praktisk arbeid. Det er diakoni som er handlingens trospraksis. Den diakonale trospraksis som er preget mer av handling enn av ord, må anerkjennes som en fullgod trospraksis, - som en kristen trospraksis. Vi må utvikle en større forståelse for at vår tid er preget av et mangfold av kristne trospraksiser. Det er ikke lenger slik at det bare er den trospraksis som har sine røtter i pietismen som ansees den eneste farbare og rette praksis. Vi kan og spørre oss om ikke «den kristne kulturen» som mange stiller seg bak, også er en form for legitim kristen trospraksis.

Ellers er det en stor glede å registrere hvordan det i alle råd meldes om gode relasjoner – innad i rådene og til kirkens fast ansatte. Vi merker oss med tilfredshet hvordan menighetenes ansatte omtales med takknemlighet og respekt, kjærlighet og stor anerkjennelse.

4 Møte med de ansatte

Møtet med de ansatte bekreftet inntrykket av at menighetene har gode og kompetente medarbeidere som trives sammen og preges av arbeids glede og raushet. De ansatte er motivert. Alle er seg bevisst at de arbeider i tett kontakt med mennesker i sårbare livsfaser og kjenner dette som noe av det rikeste ved å være kirkelig medarbeider. Gode relasjoner er viktig både innad i staben og utad i lokalsamfunnet. Sokneprester og kirkeverge, kantorer og diakoner, kateketer, trosopplæringsmedarbeidere og kirketjenere bidrar hver på sin måte til at kirka har et godt omdømme i kommunen.

Møte med de ansatte er et av visitasens viktigste møter. De ansatte er menighetens viktigste ressurs som må tas godt vare på og gis gode rammer.

I staben og i menigheten er god kommunikasjon, gjensidig informasjon og gjennomsiktighet grunnleggende for godt medarbeiderskap. Regelmessige møtepunkter for alle som arbeider sammen er derfor viktig. I Verdal samles dere en gang pr. måned til et tverrfaglig områdemøte. Det er godt å høre at det også legges til rette for regelmessige linjemøter og for et større fagmøte for hele prostistaben en gang pr. semester. Slik ivaretas behovet for faglig og tverrfaglig fordypning for medarbeiderne på en forbilledlig måte.

Jeg ønsker også å understreke betydningen av den årlige medarbeidersamtale som alle ansatte skal ha med sin daglige leder.

5 Trosopplæringen

I 2008 fikk menighetene i Sør-Innherad prosti midler til å igangsette trosopplæringsreformen. Sør-Innherad prosti er således et «pilot-prosti». Dyktige og engasjerte medarbeidere har bygget opp et godt arbeid som favner alle aldersgrupper, og når bredt ut. Vi har merket oss både feriekubbens og andre tiltaks gode mottakelse. Trosopplæringen er beskrevet i sokneprestenes visitasberetning. Bispedømmet vil uttrykke stor anerkjennelse for god kvalitet og et godt arbeid som favner bredt. Den høye oppslutningen om konfirmantarbeidet er gledelig og kan også leses som et resultat av godt og trofast trosopplæringsarbeid. Vi merker oss også med glede at det arbeides målbevisst med å rekruttere og dyktiggjøre ungdomsledere. Trosopplæringstiltakene er mange og varierte, - og dere har særdeles dyktige trosopplærere under ledelse av Marta Garborg Bergslid.

6 Samarbeid kirke – skole

Forholdet til skolene i Verdal, Vinne og Vuku er preget av god kontakt, godt samarbeid og gode relasjoner. Skoler og barnehager ønsker å feire skolegudstjenester og det samarbeides godt om forberedelse av disse gudstjenestene.

I møte med skolen er det også viktig for kirka å tilby sin fagkompetanse på religion og livssyn, sin etikk- og verdikompetanse. I et livssynmangfoldig og et livssynsåpent samfunn er det avgjørende at vi har god kunnskap om hverandres dypeste identitet og verdier slik at vi kan møte hverandre med respekt og unngå utilsiktede krenkelser.

Vi registrerer også med glede et høyt refleksjonsnivå og et sterkt engasjement i møte med elever ved Verdal videregående skole. Der var samtalen med elevene både spennende og utfordrende. Møtet med skolens ledelse gav oss også et bilde av en skole med sterk bevissthet om sitt samfunnsoppdrag og med sterk vilje til å bidra til at skolens elever blir møtt som hele mennesker.

7 Kirkemusikk og kulturengasjement

Visitasen har etterlatt et tydelig inntrykk av menigheter som har et kulturengasjement preget av bredde, av brede allianser og kvalitet. I kirkene gis det rom både for kunstmusikk av ypperste kvalitet og for et bredt folkemusikalsk uttrykk med dype røtter i den lokale kulturen. Her spiller kirkens kantorer en viktig rolle både i gudstjenestelivet og som brobyggere til det lokale musikklivet. Den kirkemusikalske virksomheten er beskrevet i prostiets kirkemusikalske plan og styres av denne.

Salmene og den nye salmeboka ble vektlagt under aftensangen i Vuku kirke. Jeg vil særlig takke for at sokneprest og kantor løfter fram vår salmeskatt på en så god og bevisst måte. Vår kirke består av «salmesyngende menigheter», en rik arv fra kirkens reformator, Martin Luther. Salmemaratonen i Vår Frue kirke i advent 2014 viste til fulle den sterke plass salmene

har i vårt folk. Luther var en av de første som oversatte Bibelen til folket språk, - men han gjorde det samme også med gudstjenesten og salmene. Det er i den tradisjonen vi står.

8 Diakoni og institusjonstjeneste

I Verdalsmenighetene møter kirka diakonale utfordringer både langs tradisjonelle og nye linjer. Diakon og diakoniarbeider gjør sammen med diakoniutvalg godt diakonalt arbeid både på institusjonene og i møte med enkeltmennesker. Det samarbeides også godt med Sanitetsforeningene og med frivillige medarbeidere i ulike sammenhenger. Det var givende å delta på formiddagstreff på Solheim sanitetshus. Der møtte vi mange, bl.a. barn fra Kanutten barnehage. Barna var så levende som bare barn kan være. Der lærte jeg noe helt nytt, - å stå i «klump». Det må jeg nok øve mer på. Men dere kan være sikker på at det ikke var siste gang jeg stod i «klump». Det skal jeg fra nå av lære fra meg også andre steder i bispedømmet.

I en kommune som tar imot og bosetter mange flyktninger, utfordres nå kirkas diakonale raushet, gjestfrihet og våkenhet for de utfordringer og behov som er knyttet til våre nye landsmenn – ikke minst i dagens utfordrende flyktningesituasjon.

Vi registrere også at det nå jobbes med nye diakoniplaner i alle sokn. Vi imøteser fullføringen av dette arbeidet med forventning.

9 Møte med Verdal Næringsforum og gårdbesøk i Vuku

Visitasen ga denne gangen også rom for å møte representanter for næringslivet og jordbruksnæringen i kommunen. Møtet med Verdal næringsforum gav verdifull innsikt i kommunens næringsstruktur og aktuelle utfordringer. Det er grunn til å gi ros for næringslivets positive holdning og bidrag til å integrere nye landsmenn både i arbeidsliv og samfunnsliv i kommunen. Som kirke kan vi ha mye å lære av næringslivets omstillingskompetanse og evne. Et næringsliv med ansatte fra mange land og ulike kulturer kan på sin side gjøre seg nytte av kirkens tros-, livssyns- og kulturkompetanse.

Et gårdsbesøk hos Audhild Slapgård og Kurt Nesseemo på Slapgård Søndre i Vuku har etterlatt oss med et sterkt inntrykk av primærnæringenes sårbarhet og de belastninger som fellesskapet pålegger enkeltmennesker å bære for dyrehelse og matvaresikkerhet. Her må fellesskapet ta større ansvar og gi tryggere rammer.

10 Møte med Regionalt pilegrimssenter Stiklestad og Stiklestad Nasjonale Kultursenter.

Regionalt pilegrimssenter Stiklestad er nå i overgangsfasen fra prosjekt til fast drift. Prøveprosjektet, med Kjartan Bergslid som ansvarlig leder, har vært svært vellykket og lagt et trygt grunnlag for videre drift. Økonomien er sikret og daglig leder skal nå tilsettes. Utfordringen videre vil nå være å utvikle Stiklestad som et selvstendig pilegrimsmål i samarbeid med de lokale menighetene. Det må arbeides med å utvikle en teologi og et gudstjenesteliv i relasjon til pilegrimstanken. Det må gis fokus til «gjestfrihet» som begrep og verdi og menighetene må gjennomtenke hva det vil si å være «vertskapsmenighet» for pilegrimer.

Stiklestad er både et nasjonalt ikon og en lokal menighet. Stedet har en tyngde og en kraft som det er viktig å tenke stort om og gjøre maksimalt ut av – både for Trøndelagsfylkene, for Verdal kommune, for SNK og for lokalmenigheten. I dette perspektivet vil det derfor også være viktig å styrke aksene til Nidaros.

I lys av pilegrimsperspektivet vil det også være viktig å evaluere og fornye samarbeidsavtalen mellom Stiklestad menighet og SNK.

For SNK er veien fram mot nasjonaljubileet i 2030 et viktig fokus. Her er det allerede etablert god kontakt mellom SNK og DNK – både nasjonalt og lokalt. For kirka vil det være en hovedoppgave å «styrke stedets kraft» - å arbeide med hva det vil si å være et helligsted og være en forvalter av helligstedets kraft og betydning – både for enkeltmennesker og for fellesskapet.

For SNK vil det også være viktig å være et dialogisk knutepunkt, en brobygger og et godt møtested for mennesker med ulike tros- og kulturbakgrunn. I det livssynsmangfoldige og livssyns åpne samfunn vil slike møtesteder være særdeles viktige, møtesteder hvor vi kan møte hverandre til gode samtaler med respekt og nysgjerrighet. Derfor er jeg også takknemlig for at SNK har foretatt en livssynsmessig forankring ved at SNK's grunnverdier bygger på «den kristne og humanistiske arv» slik det er uttrykt i Grunnlovens §2. Det er viktig å være trygt forankret i egne verdier og egen religiøs tilknytning for å kunne være en troverdig samtalepartner med mennesker med andre verdier og en annen religion.

Her har SNK andre muligheter enn en stor majoritetskirke. Det er all god grunn til å takke SNK for gode relasjoner og godt samarbeid på mange arenaer gjennom mange år.

11 Møte med fellesrådet og Verdal kommunen

I møtet med fellesrådet registrerer vi med stor tilfredshet den store profesjonaliteten som preger fellesrådet. Det er gjort et imponerende arbeid med å sanere et krevende underskudd og omstrukturere organisasjonen til et fellesråd som omfatter hele Sør-Innherad prosti. Her er det tatt gode grep og gjort et arbeid som kan vise vei i møte med de store organisatoriske utfordringer som Folkekirka nå står overfor.

Kirka står nå midt i en omfattende omstillingsprosess. Relasjonene mellom stat og kirke endres. I en tid hvor mye er i støpeskjeen, er det viktig å understreke at Den norske kirke er mer «kommunekirke» enn «statskirke». Relasjonen til kommunen berøres ikke av de omstillingene vi nå er inne i. Samtidig vet vi at en kommunereform vil kunne gi lokalkirken en ny og annerledes kommuneenhet å forholde seg til. Her er imidlertid mye uavklart.

Kirkevergens rapport gir god oversikt over status for kirker og kirkegårder og beskriver de utfordringer som fellesrådet nå står overfor. I møte med Verdal kommune var det først viktig å gi uttrykk for takknemlighet.

- Takk for godt samarbeid og gode møterutiner
- Takk for kommunens sterke bidrag til å løfte fram Olavsarven og Olsokfeiringen

I kirkevergens rapport synliggjøres også viktige og ressurskrevende utfordringer:

- Vinne kirkegård vil fram mot 2018 ha et investeringsbehov på 7 mill i forbindelse med nødvendig utvidelse av kirkegården. I dette prosjektet ligger det også ny parkeringsplass og nytt servicebygg. Navnet minnelund vil også være en del av dette prosjektet.
- Vinne kyrkje feirer i 2017 sitt 200-årsjubileum. Fram mot jubileet arbeides det med oppgradering av kirka både inn- og utvendig.
- Ved Stiklestad kirke er det behov for et servicebygg.
- Arbeidet med en utvidelse av Vuku kirkegård vil måtte påbegynnes i løpet av en 5-årperiode
- Kontorene i Verdalsøra kapell er nå modne for oppussing og oppgradering.

Fra Verdal kommune ble det uttrykt et sterk ønske om at fellesrådet i nær framtid fatter et prinsippvedtak om framtidig plassering av fellesrådets administrasjon. Kommunen har et sterkt ønske om at dette skal være Stiklestad, og gir klart uttrykk for vilje til å stille nødvendige ressurser til disposisjon for å bidra til en god løsning. For kommunen vil dette være et ledd i et stor og tung satsning på Stiklestad fram mot 2030.

Av andre temaer som ble drøftet med kommunen er det verdt å nevne et mulig samarbeid mellom kirke og kommune i rammen av samhandlingsreformen, særlig et samarbeid om omsorg i livets siste fase. Kirken har en livsmestrings- og livssynskompetanse som kommunen kan gjøre seg bedre nytte av både innen omsorgs og oppvekstsektoren.

Kirke og kommune trenger også å stå sammen om de utfordringer som venter oss i møte med den flyktningesituasjonen som nå nærmer seg våre lokalsamfunn.

12 Takk

Takk for en flott og innholdsrik visitas med mange gode og sterke inntrykk.

Takk til sokneprester og kirkeverger for planlegging og gjennomføring av visitasen. Dere har lagt ned et stort og verdifullt arbeid.

Takk til menighetsrådenes ledere og medlemmer for trofast arbeid i mange år.

Takk til diakon og diakoniarbeider, kantorer, kateket, trosopplæringsleder og og trosopplærere, kirketjenere, sekretærer og andre ansatte på menighetskontorerne.

Takk til SNK ved direktør og medarbeidere.

Takk til kommunen ved ordfører og rådmann.

Takk til alle frivillige. Du verden for en dugnadsånd vi har møtt. Det er den som gjør menneskene rike. For når du gir av deg selv, får du «dobbel» tilbake. Det erfarer vi i livet.

Takk til prost Nils Åge Aune og seksjonsleder Inge Torset for godt medarbeiderskap.

Må Gud velsigne menighetene i Stiklestad, Vera, Vinne og Vuku.